

Europa Actueel

Werkbladen onderbouw voortgezet onderwijs

Thema Brexit: docentenhandleiding

We're out! Brexit - 1

HULPMIDDELEN					
computer	computer met internetaansluiting	atlas	kleurpotloden	woordenboek	
	X	X		X	

Didactische tips

Brexit is een lopend proces waar regelmatig nieuwe gegevens over komen. Een goede website om de voortgang te volgen is:

http://www.europa-nu.nl/id/viw6jn2yr3qr/brexit_verenigd_koninkrijk_stapt_uit

Als inleiding op deze les kan besproken worden dat de 'EU' een 'groeiproces' is. Begonnen met de landen Nederland, België, Luxemburg, Duitsland, Italië, Frankrijk. Het oprichtingsverdrag was het Verdrag van Rome. Daarna zijn er in de loop der jaren steeds meer landen bijgekomen tot het huidige aantal van 28 lidstaten.

Vaak wordt de EU aangeduid met 'Brussel' of 'Europa'. Dat terwijl Brussel slechts de stad is waar veel Europese instellingen gevestigd zijn en 'Europa' ook een verwarrende term is. Het continent Europa is immers veel groter dan de Europese Unie. Laat uit de klas een paar landen noemen die wel in Europa liggen, maar geen lid zijn van de EU. Of (afhankelijk van de tijd) ga na welke landen lid zijn van de EU.

Het is voor het eerst in de geschiedenis van de EU dat er een lidstaat de EU verlaat.

- Opdracht 1b Bij bespreken van deze vraag kan worden aangegeven dat verschillende landen (Noorwegen, IJsland, Zwitserland) speciale banden hebben met de EU waarbij zij wel 'lidmaatschapsgeld' betalen, maar geen invloed op de besluitvorming hebben.
- Opdracht 3b Door gebruik te maken van een woordenboek en niet van het internet wordt geoefend met dit hulpmiddel. Een woordenboek is bij examens toegestaan, een computer niet.
- Opdracht 4 De bijnaam van Margret Thatcher was 'the Iron Lady'. Deze naam had zij te danken aan haar onverzettelijke houding bij veel thema's in zowel binnen- als buitenland.

Antwoorden

- Opdracht 1a De ondertekening verliep niet helemaal vlekkeloos, omdat premier Heath van het Verenigd Koninkrijk vol met zwarte inkt werd gegooid door een Duitse activiste die het niet eens was met bepaalde zaken.
- Opdracht 1b Noorwegen
- Opdracht 1c In Noorwegen had de regering een referendum (volksraadpleging) uitgeschreven over de Noorse toetreding tot de Europese Economische Gemeenschap. Zowel vissers, boeren als jongeren hadden tegen gestemd, omdat ze bang waren dat de Noorse onafhankelijkheid gevaar zou lopen met een lidmaatschap. Noorwegen is toen geen lid geworden.
- Opdracht 1d Zij kozen wel voor een lidmaatschap van de EEG, omdat het Verenigd Koninkrijk de grootste afnemer was van hun landbouwproducenten en het VK werd ook lid van de EEG.

- Opdracht 2a De titels van de krantenkoppen die je kunt zien, zijn vertaald:
- "Euro-vakantie voor het Verenigd Koninkrijk!"
 - "Europa we komen er aan"
 - "Een dag in de geschiedenis, Groot-Brittannië"...
 - "Wij zittten er in"
- Opdracht 2b Het lijkt erop dat de mensen enthousiast waren over de Britse toetreding tot de EEG. Je zou dat kunnen verklaren uit de woorden Euro-vakantie, alsof toetreding tot de EEG een vakantietrip was. Of "Europa we komen er aan", dat geeft aan dat ze er zin in hebben. "Een dag in de geschiedenis" geeft aan dat ze het belangrijk vonden. Met de quote "Wij zitten er in!" lijken ze aan te geven dat ze nu eindelijk lid zijn en daar blij mee zijn.
- Opdracht 3a Mogelijk moeilijke woorden zijn:
- eurocraten: is de benaming van een ambtenaar die voor een Europese instelling werkt en het is gekserend bedoeld;
 - diplomatiek touwtrekken: daarmee wordt bedoeld dat er door de ambtenaren in buitenlandse dienst van de lidstaten nog veel overlegd moet worden over allerlei zaken;
 - referendum: volksraadpleging.
- Opdracht 3b De journalist voorzag toen al problemen van het lidmaatschap van het Verenigd Koninkrijk in de EEG. Dit blijkt uit de woorden: "frustrerend gezeur van de Britten", dat wil zeggen dat hij toen al vond dat ze regelmatig lastig waren met hun eisen.
- Opdracht 4a Euro-sceptisch betekent dat je kritisch bent ten opzichte van de samenwerking tussen de lidstaten in Europa. Je kunt ook zeggen dat je het met een aantal besluiten of afspraken niet eens bent.
- Opdracht 4b Thatcher had het idee dat de grenzen niet meer lagen bij hun Verenigd Koninkrijk, maar bij de grenzen van de Europese Economische Gemeenschap en dat wilde zij absoluut niet. Zij was bang voor een Europese superstaat.
- Opdracht 4c Een federale structuur houdt in dat een land beslissingsbevoegdheden afstaat aan een andere soort van regering (bijvoorbeeld zoals de Verenigde Staten van Amerika (VS) wordt geregeerd door een centrale regering), maar waarbij de afzonderlijke staten ook nog veel zeggenschap houden. Thatcher wilde over veel meer zaken zeggenschap houden in eigen land. Ze vond de bemoeienis vanuit Brussel veel te ver gaan.
- Opdracht 4d Als je naar het Verenigd Koninkrijk reist, moet je altijd je paspoort laten zien.
- Opdracht 4e Premier Thatcher neemt (door haar beleid) meer afstand tot de Europese Unie. Het VK doet bijvoorbeeld niet mee aan het Verdrag van Schengen (vrij vervoer van personen) waardoor het VK moeilijker bereikbaar wordt voor inwoners van de EU.

We're out! Brexit - 2

HULPMIDDELEN					
computer	computer met internetaansluiting	atlas	kleurpotloden	woordenboek	
	X				

Didactische tips

Brexit is een lopend proces waar regelmatig nieuwe gegevens over komen. Een goede website om de voortgang te volgen is:

http://www.europa-nu.nl/id/viww6jn2yr3qr/brexit_verenigd_koninkrijk_stapt_uit

- Opdracht 1d Ga na of leerlingen het redelijk vinden dat de uitgaven niet groter zijn dan de inkomsten van een land. Als dat zo is, mag de EU leden dan 'verplichten' zich hieraan te houden?
- Opdracht 2 Bij deze vraag is een klassendiscussie goed te houden. Een referendum is een volksraadpleging. Er zijn adviserende en bindende referenda. De volgende vragen zijn interessant om de leerlingen over te laten nadenken:
- moet een regering een uitslag van een adviserend referendum naleven?
 - als er slechts een heel klein verschil is in voorstanders en tegenstanders, terwijl lang niet iedereen gestemd heeft, wat is dan de waarde van de uitslag?
 - in referenda brengen mensen hun stem uit, maar niet iedereen is echt op de hoogte van de zaken waarover wordt gestemd. (Veel Britten beginnen nu pas te overzien wat de gevolgen zijn van hun keuze.) Moet je wel referenda willen houden of moeten we besluiten overlaten aan gekozen specialisten?
- Opdracht 3c Inventariseer argumenten uit de klas. Zelf geen stelling nemen, maar informatie tonen.

Antwoorden

- Opdracht 1a Een mythe is een verhaal dat veel mensen kennen, maar niet is gebeurd.
- Opdracht 1b De Britse bevolking wisselt door de jaren heen nogal van mening over het lidmaatschap van de EU. De ene keer zijn ze voor de andere keer zijn ze tegen. Dit komt waarschijnlijk doordat er vanuit de regering en de media telkens andere signalen worden afgegeven en de pers niet altijd de waarheid schrijft.
- Opdracht 1c Aan de ene kant wilde Cameron aan veel zaken niet deelnemen die de andere EU-lidstaten wel ondertekenden, zoals de begroting om de schulden crisis op te lossen. Aan de andere kant wilde hij wel uitbreiding van de EU met Turkije, terwijl dat mogelijk juist nog meer problemen kan geven.
- Opdracht 1d Bij begrotingsevenwicht zijn de uitgaven even hoog als de inkomsten.
- Opdracht 2a Of het VK lid moet blijven van de EU of dat ze eruit stappen.
- Opdracht 2b Johnson bedoelt daarmee dat de politici in Brussel zich met veel te veel zaken bemoeien waar de Britten zelf hun besluiten over willen nemen. Verder vindt hij dat veel politici die werken voor de Europese Unie niet democratisch gekozen zijn.
- Opdracht 2c Cameron speelt in op angstgevoelens van de Britten (door hen te wijzen op de onveiligheid als het VK uit de EU gaat en het ineenstorten van de economie).

- Opdracht 3a De belangrijkste punten van kritiek die Alastair Campell naar voren brengt zijn:
- Er zijn cijfers naar buiten gebracht die helemaal niet kloppen zoals over de bijdrage van het VK aan de EU.
 - De valse beloften die zijn gedaan over waar het geld wel aan gespendeerd kan worden.
 - Dat Turkije gemakkelijk lid zou kunnen worden van de EU en dat er een Europees leger zou komen.
 - Fout dat de leugens noch door de media, noch door het 'Stay-kamp' werd rechtgezet.
 - Dat er een racisme is komen bovendrijven tegen immigranten, terwijl het juist die mensen zijn die de zorg, het openbaar vervoer en allerlei andere zaken aan de gang houden in het VK.
- Opdracht 3b Een politicus heeft een voorbeeldfunctie en Johnson liet zich meer als een filmster wegzetten in de media, dan als een politicus die het land dient. Campbell vindt dit heel gevaarlijk, omdat mensen leugens voor waarheid gaan aannemen.
- Opdracht 3c Uit de tekst komt naar voren dat daar bijna niets van terecht is gekomen. Dat is ook de conclusie die uit het filmpje blijkt.
- Opdracht 3d Je schrijft hierop wat je van deze campagne geleerd hebt en vooral van de rol van de media. Je kunt bijvoorbeeld vinden dat de Britse kranten veel te partijdig berichtgeving hebben verzorgd tijdens de campagne over de Brexit.
- Opdracht 4a Het verschil tussen de harde en de zachte Brexit is dat er bij een harde Brexit geen enkele directe relatie meer is met de EU. Alle banden zijn dan doorgesneden. Het VK kan dan niet meer handelen met de EU zoals het nu doet. Dat wordt ingewikkelder en duurder. De Britten kunnen niet zo maar met hun handelsproducten de EU binnenkomen en andersom. Ook kunnen burgers vanuit de EU zich niet zo maar in het VK vestigen. Dan moeten zij allerlei zaken regelen. Bij een zachte Brexit blijven de meeste economische voordelen voor de Britten bestaan. De Britten willen dan geen vrij verkeer meer van personen.
- Opdracht 4b Eigen antwoord waaruit blijkt of je voor een harde of zachte Brexit bent.
- Opdracht 4c Twee argumenten voor de keuze bij b.
- Opdracht 4d Maart 2019.
- Opdracht 5a Eerste foto bij opdracht – Ook ouderen liepen mee in de demonstratie tegen de Brexit.
Tweede foto bij opdracht – Portret van May en in tekst allerlei rechten die door de EU worden gegarandeerd en die garantie vervalt na de Brexit.
- Opdracht 5b Eigen commentaar bij de foto's, door te beschrijven wat er te zien is en wat er volgens jou mee wordt bedoeld.

Bronnen bij lessen over de 'Brexit'

- <https://fd.nl/economie-politiek/1140508/boris-johnson-gaat-campagne-voeren-voor-brexit>
- <http://www.isgeschiedenis.nl/archiefstukken/hoe-de-lastige-britten-europa-binnenkwamen/>
- <https://www.volkskrant.nl/buitenland/brexit-blog-kritiek-op-ukip-poster-regelrechte-nazipropaganda~a4282246>
- <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/06/28/hoe-reageert-de-wereld-op-de-brexit-een-overzicht-a1401499>
- <http://bkbcampaignwatch.nl/to-brexit-or-not-to-brexit-de-campagnes-draaien-om-de-economie/>
- <http://www.independent.co.uk/news/uk/politics/eu-referendum-facts-brexit-immigration-trade-economy-fishing-leave-remain-what-will-happen-a7095046.html>
- <https://www.canvas.be/video/terzake/voorjaar-2016/donderdag-23-juni-2016/kromme-redeneringen-en-drogredenen-in-de-brexit-campagne>
- https://www.nrc.nl/nieuws/2017/03/29/brexit-land-is-niet-kalm-en-het-doet-maar-wat-7699282-a1552252?utm_source=NRC&utm_medium=banner&utm_campaign=Paywall
- <https://www.demorgen.be/buitenland/guy-verhofstadt-pleit-voor-apart-statuut-verenigd-koninkrijk-binnen-eu-b70ed7617/>
- <https://www.nemokennislink.nl/publicaties/to-stay-or-not-to-stay>
- <https://decorrespondent.nl/4791/de-britten-gaan-europa-nog-missen-niet-om-wat-het-is-maar-om-wat-het-niet-is/713895861954-f0eb7945>
- <http://timharford.com/2016/04/three-pieces-of-brexit-bullshit/>
- <https://www.theguardian.com/business/2016/sep/16/truth-lies-and-trust-in-the-age-of-brexit-and-trump>
- <https://www.nrc.nl/nieuws/2015/05/07/lidmaatschap-van-eu-enige-uitweg-voor-verenigd-ko-1495668-a307240>
- https://www.europa-nu.nl/id/vkdjfyfpcxwe/nieuws/running_gag_het_frustrerende_gezeur_van?ctx=viw6jn2yr3qr&v=1&tab=0
- <https://archive.cartoons.ac.uk/record.aspx?src=CalmView.Catalog&id=23669>
- <http://nos.nl/video/2087965-1972-groot-brittannie-ondertekent-toetreding-tot-eeg.html>
- <http://www.ru.nl/cpg/actueel/nieuwsoverzicht/@1043894/running-gag-frustrerende-gezeur-britten/>
- <http://publieketribune.net/2016/06/19/waarom-margaret-thatcher-bij-de-eu-wilde-blijven/>
- <http://nos.nl/artikel/2087960-huwelijk-londen-en-brussel-vanaf-begin-moeizaam.html>
- <https://www.demorgen.be/nieuws/tijdlijn-het-hobbelige-huwelijk-van-het-verenigd-koninkrijk-en-de-europese-unie-b448035b/>
- https://europa.eu/european-union/index_nl
- <https://www.cvce.eu/en/collections/unit-content/-/unit/02bb76df-d066-4c08-a58a-d4686a3e68ff/ed9701e1-2a83-447b-b457-a94579015353/Resources#7eb67dd8-6ecb-496d-b004-f1bbb3d0654c>
- https://www.atlcom.nl/onderwijs/portrettengalerij/?vip_id=11
- https://books.google.nl/books?id=EVa1DQAAQBAJ&pg=PT39&lpg=PT39&dq=speech+die+Thatcher+hield+in+1988&source=bl&ots=SsrjUAxy2W&sig=phGjhvsQdz7PB2sSxqFra54yp_o&hl=nl&sa=X&ved=0ahUKEwi04-vq8qPVAhUBcBoKHcndBzsQ6AEIbjAN#v=onepage&q=speech%20die%20Thatcher%20hield%20in%201988&f=false
- <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/06/24/behept-met-een-obsessionele-afkeer-van-brussel-1628930-a1504070>

- <http://nos.nl/artikel/2112934-to-brexit-or-not-to-brexit-wat-je-moet-weten.html>
- <https://www.rtlnieuws.nl/buitenland/brexit-discussie-laait-op-dit-zijn-de-argumenten-voor-en-tegen>
- <http://economie.eenvandaag.nl/tv-items/68043/brexit-waarom-kwamen-politici-weg-met-leugens>
- <https://www.volkskrant.nl/buitenland/brexit-blog-kritiek-op-ukip-poster-regelrechte-nazipropaganda~a4282246/live?timestamp=1466152800000&offset=10>
- <https://www.youtube.com/watch?v=BbNDDxKkkFc>
- <http://nos.nl/op3/artikel/2111414-brexit-nog-een-paar-dagen-hard-tegen-hard.html>